

ерцъ-херцогъ Карлъ — цѣлата останала слѣдъ това испанска монархия. Като се надявалъ да я получи нераздѣлно, императора отхвърлилъ тѣзи условия. Но надѣждитѣ му не се сбъднали: умирающия Карлъ II, още по вече оскърбенъ отъ дѣйствиетата на морскитѣ държави, обявилъ, по внушението на Франция и папата, за наслѣдникъ на всичкитѣ владѣния на испанската монархия втория дофиновъ синъ, анжуйскій херцогъ, Филиппъ, съ условие, щото той да се откаже отъ правата си върху прѣстола на Франция. Слѣдъ това Карлъ II умрѣлъ (1700 г.). Императора Леополдъ I тържественно протестираше противъ наслѣдването на испанския прѣстолъ отъ анжуйския херцогъ и обявилъ правата върху него на сина си, ерцъ-херцога Карла. Англия, Холландия, бранденбургския курфюрстъ Фридрихъ III (отъ 1701 година пруски кралъ), по голѣмата частъ отъ Германия, Португалия и най послѣ (въ 1703 год.) савойския херцогъ, опасаящи се за нарушението на политическото равновѣсие въ Европа, въ случай, че французската и испанската могъщи монархии се съединятъ подъ властта на бурбонския домъ, присъединили се къмъ императора и се обявили противъ Франция. Людовикъ XIV, като виждалъ необходимостта да поддържа правата на внука си, привлякълъ на своя страна, въ Италия — савойския и пармския херцоги, а въ Германия — баварския и келнския курфюрсти и волфенбюттелския херцогъ, призналъ отново Иакова II (въпрѣки условията на Рисквикския миръ) за валлийски херцогъ, подбуждалъ унгарцитѣ противъ императора, поддържалъ германскитѣ протестанти и рѣшилъ едновременно да защитава наслѣдството на испанския и на английския прѣстоли.

Изглѣждало, че съюза между Австрия, която се домогвала до пълно-

то и нераздѣлно наслѣдство на испанския прѣстолъ, и морскитѣ държави, които искали раздѣлата на испанската монархия, не ще се задържи за дълго. Обаче, въпрѣки тѣзи противоположностъ на цѣлитѣ имъ, съюза между тѣхъ се спазилъ за дълго и въ дѣйствиетата му имало даже съгласие и единство. Това рѣдко явление въ политическия миръ трѣбвало да се отдаде изключително на усилията на тримата знаменити въ него време хора: принцъ Евгений савойски, херцогъ Марлборо (Marlborough) и Хайнзиусъ. Първия билъ австрийски фелдмаршалъ и (отъ 1705 г.) прѣдсѣдател на придворния воененъ съвѣтъ (Hofkriegsrath), втория — единъ отъ най добритѣ полководци и дипломати на Англия и глава на партията на вигитѣ въ нея, а послѣдния — великъ пенсионеръ въ Холландия. Рѣдкитѣ имъ държавни дарби и влиянието, което имали върху правителствата си ги направили главни дѣйствущи лица и, тъй да се каже, двигатели и распорѣдители на тѣзи войни.

Войната, която избухнала (въ 1701 година) за наслѣдството на испанския прѣстолъ, трѣбвало, на глѣдъ, да бже само частна борба между Франция и Австрия, но въ скоро време се обърнала въ обща европейска война, която произлизала едновременно въ Нидерландия, Германия, Италия, Испания, на моретата и даже въ колониятѣ. По характера си, тя прѣдставлява въобще три различни периода: 1-ия въ 1701 година — настѣпателни дѣйствия отъ императора противъ Испания и отбранителни дѣйствия отъ Людовика XIV въ Италия; 2-ия отъ 1702 до 1707 година — по вече и по вече рѣшителни настѣпателни дѣйствия на съюзницитѣ въ Германия и Италия, а отъ страна на французитѣ, съ изключение на настѣпателнитѣ дѣйствия въ Герма-